

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva
hlavného mesta SR Bratislavy
dňa **24. 10. 2013**

Protest

Krajskej prokuratúry Bratislava proti všeobecne záväznému nariadeniu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy

Predkladateľ:

Milan Ftáčnik, v. r.
primátor

Zodpovedný:

Mgr. Rastislav Gajarský, v. r.
riaditeľ magistrátu

Spracovateľ:

Mgr. Martin Katriak, v. r.
vedúci legislatívno-právneho oddelenia

Mgr. Zdenka Muchová, v. r.
legislatívno-právne oddelenie

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu
3. Protest prokurátora Kd 197/13-12 zo dňa 10. 10. 2013
4. Všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy

Návrh uznesenia

Mestské zastupiteľstvo po prerokovaní materiálu

A. vyhovuje

protestu prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava Kd 197/13-12 zo dňa 10. 10. 2013 proti všeobecne záväznému nariadeniu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy

B. žiada

riaditeľa magistrátu

predložiť na zasadnutie Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy návrh na zrušenie všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy.

T: 21. 11. 2013

Dôvodová správa

Dňa 15. 10. 2013 bol doručený hlavnému mestu Slovenskej republiky Bratislave (ďalej len „hlavné mesto“) protest prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava, Kd 197/13-12 zo dňa 10. 10. 2013 (ďalej len „protest prokurátora“) proti všeobecne záväznému nariadeniu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/1993 o o podmienkach používania erbu Bratislavy (ďalej len „nariadenie“).

Podľa protestu prokurátora nariadenie je v rozpore s § 6 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) v spojení s § 29 zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hlavnom meste“) a s § 20 ods. 2 a § 21 zákona o hlavnom meste.

Prokurátor navrhol podľa § 22 ods. 2 písm. i) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov napadnuté nariadenie zrušiť.

Podľa § 25 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov orgán verejnej správy je povinný o proteste rozhodnúť do 30 dní od doručenia protestu.

Podľa § 25 ods. 3 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, ak orgán verejnej správy protestu prokurátora vyhovie, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, nezákonný všeobecne záväzný právny predpis zrušiť, prípadne nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom a s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Prokurátor poukazuje najmä na nasledovné skutočnosti:

V odôvodnení protestu prokurátor cituje príslušné ustanovenia zákona o obecnom zriadení a zákona o hlavnom meste, ktoré upravujú symboly obce a symboly hlavného mesta v znení účinnom ku dňu 16. 12. 1993, kedy bolo schválené nariadenie.

Ďalej je v proteste uvedená citácia zákona o hlavnom meste, konkrétne § 20 ods. 1, ktorý upravuje symboly Bratislavy, ktorými sú erb Bratislavy, zástava Bratislavy a pečať Bratislavy a § 21, ktorý obsahuje, čo tvorí erb Bratislavy. V tejto časti prokurátor dospel k záveru, s poukazom na § 22 ods. 2 zákona o obecnom zriadení v znení platnom a účinnom ku dňu 16. 12. 1993, že nariadenie bolo vydané vo veci územnej samosprávy. Všeobecne záväzné nariadenie vo veciach územnej samosprávy však nesmú byť v rozpore s platnou právnou úpravou a nariadenie túto požiadavku nespĺňa.

Ustanovenie § 24 ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení v znení platnom a účinnom ku dňu 16. 12. 1993 určovalo, že mestské zastupiteľstvo ustanovuje mestský erb. Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len „mestské zastupiteľstvo“) nebolo však oprávnené v nariadení určiť, čo tvorí erb Bratislavy, pretože, čo tvorí erb Bratislavy určoval v čase prijatia napadnutého nariadenia zákon o hlavnom meste v § 21. Zákon o obecnom zriadení sa na hlavné mesto vzťahuje, len ak zákon o hlavnom meste neustanovuje inak. Mestské zastupiteľstvo nebolo zákonom o hlavnom meste zmocnené k tomu, aby ustanovilo erb Bratislavy, nakoľko čo tvorí erb Bratislavy určuje priamo zákon o hlavnom meste.

Na základe uvedeného § 1 nariadenia podľa názoru prokurátora nezodpovedá § 21 zákona o hlavnom meste a mestské zastupiteľstvo „vlastným určením“, čo tvorí erb Bratislavy porušilo § 21 zákona o hlavnom meste.

§ 2 nariadenia určuje, kde sa používa erb Bratislavy, používanie erbu na úradných listinách a úradných pečiatkach a jednofarebné zobrazenie erbu. Podľa názoru prokurátora § 2 nariadenia je v rozpore s § 20 ods. 2 zákona o hlavnom meste, podľa ktorého používanie symbolov Bratislavy má upravovať Štatút hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len „štatút“) a nie všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta.

Zároveň prokurátor v tejto časti vyslovuje názor, že v § 2 ods. 1 písm. a) nariadenia je použitý nesprávny pojem „pečatidlo“, nakoľko symbolom Bratislavy okrem erbu a zástavy je pečať Bratislavy, nie pečatidlo a mestské zastupiteľstvo nie je oprávnené určiť, že erb Bratislavy „sa používa na pečatidle“ hlavného mesta. Ďalej je uvedená citácia právnych predpisov, z ktorých vyplýva použitie symbolov obce (mesta).

§ 3 nariadenia upravuje súhlas s používaním erbu Bratislavy, čo je podľa názoru prokurátora v rozpore s § 1b ods. 1 zákona o obecnom zriadení, z ktorého nevyplýva, že by obce a mestá mohli za použitie ich symbolov žiadať finančnú náhradu. Podmienkou používania symbolov obce (mesta) právnickými osobami a fyzickými osobami je podľa § 1b ods. 1 zákona o obecnom zriadení len súhlas obce (mesta) a nie aj zaplatenie finančnej úhrady, ak by aj hneď malo ísť o použitie symbolov obce (mesta) na komerčné účely.

Úprava sankcií v § 4 nariadenia nie je podľa názoru prokurátora v súlade so zákonom č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a s § 28 zákona o hlavnom meste.

V závere prokurátor zhrnutím všetkých uvedených skutočností uvádza, že nariadenie navrhuje zrušiť preto, že

- nariadenie je v rozpore s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení v spojení s § 29 zákona o hlavnom meste a s § 20 ods. 2 a § 21 zákona o hlavnom meste,
- používanie symbolov Bratislavy, vrátane erbu, má byť upravené v štatúte a nie vo všeobecne záväznom nariadení hlavného mesta.

Vyjadrenie k protestu prokurátora:

Vydanie nariadenia

Podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Nariadenie bolo vydané podľa citovaného ustanovenia zákona o obecnom zriadení, čo konštatuje aj prokurátor v proteste, v ktorom uvádza, že s poukazom na § 22 ods. 2 zákona o obecnom zriadení v znení platnom a účinnom ku dňu 16. 12. 1993 možno dospieť k záveru, že nariadenie je nariadením, ktoré bolo vydané vo veci územnej samosprávy.

Hlavné mesto bolo v tomto prípade oprávnené na vydanie nariadenia, avšak s poukazom na § 20 a § 21 zákona o hlavnom meste, uvedená úprava má byť obsiahnutá v štatúte, takže v tejto veci teoreticky mohla existovať duplicitná úprava, čo sa aj udialo prakticky v roku 1993 po prijatí nariadenia, nakoľko štatút v roku 1993 upravoval tak isto používanie erbu Bratislavy a vyobrazenie erbu Bratislavy.

K § 1 nariadenia – možno predpokladať, že dôvodom úpravy § 1 nebolo ustanovenie erbu Bratislavy, nakoľko nie je upravený odchylné od zákona (okrem vypustenie slova „po“, čo možno považovať len chybu v písaní), ale bola prevzatá citácia zo zákona, ktorý určil, čo tvorí erb Bratislavy. V prípade, že by bol v § 1 nariadenia uvedený odkaz na zákon o hlavnom meste, možno konštatovať, že mestské zastupiteľstvo v tomto nariadení neurčilo erb Bratislavy a tým neporušilo § 21 zákona o hlavnom meste.

K § 2 nariadenia – odôvodnenie úpravy používania erbu Bratislavy je uvedené vyššie v časti vydanie nariadenia.

K § 3 nariadenia – podľa § 1b ods. 1 zákona o obecnom zriadení právnické osoby zriadené alebo založené obcou, iné právnické osoby a fyzické osoby môžu používať symboly obce len so súhlasom obce, preto uvedené ustanovenie nariadenia je v súlade so zákonom o obecnom zriadení. Podľa názoru prokurátora zaplatenie finančnej úhrady nie je podmienkou používania symbolov a žiadny právny predpis neustanovuje a ani neurčuje výšku poplatku za použitie symbolov obce a žiadny právny predpis ani neumožňuje žiadať za použitie symbolov obcí a miest finančnú náhradu.

Uvedené ustanovenie nariadenia neupravuje, že za používanie symbolov sa platí poplatok, nakoľko v tomto prípade by musela byť uvedená jeho výška s odkazom na príslušný všeobecne záväzný právny predpis. Tak isto žiadny všeobecne záväzný právny predpis nezakazuje obci uzavrieť zmluvu, v ktorej upraví so žiadateľom podmienky použitia erbu Bratislavy a výšku finančnej úhrady za jeho používanie.

K § 4 nariadenia – uvedené ustanovenie bolo hlavným dôvodom, prečo bolo v roku 1993 prijaté nariadenie, aby v prípade použitia erbu Bratislavy bez súhlasu hlavného mesta bola fyzickej osobe alebo právnickej osobe uložená sankcia.

Oddelenie kultúry, školstva, športu a mládeže magistrátu, ktoré vybavuje predmetné žiadosti uviedlo, že za 20 rokov nebola uložená hlavným mestom žiadna sankcia a v súčasnosti neevídujú žiadosti o vydanie súhlasu s použitím erbu Bratislavy, hlavné mesto eviduje žiadosti na použitie loga Bratislavy.

Záver:

Podľa protestu prokurátora používanie symbolov Bratislavy, vrátane erbu má byť upravené v štatúte a nie vo všeobecne záväznom nariadení hlavného mesta. Používanie erbu Bratislavy a vyobrazenie erbu Bratislavy je upravené v platnom štatúte (čl. 93, príloha č. 2a a príloha č. 3), takže úprava obsiahnutá v nariadení je duplicitná a navyše nie je v súlade so štatútom, ktorý bol prijatý v roku 2008.

Na základe uvedených skutočností sa navrhuje mestskému zastupiteľstvu, aby vyhovel protestu prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava Kd 197/13-12 zo dňa 10. 10. 2013 proti všeobecne záväznému nariadeniu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy a následne nariadenie zrušilo.

KRAJSKÁ PROKURATÚRA BRATISLAVA

Vajnorská 47, 812 56 Bratislava

- netrestné oddelenie -

Tel. ústr.: 02/208 36 111

Fax: 02/44 25 82 66

Kd 197/13-12

V Bratislave, 10.10.2013

**Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta
Slovenskej republiky Bratislavy**

**Primaciálne námestie 1
P. O. BOX 192
814 99 Bratislava 1**

**Vec : Protest prokurátora proti Všeobecne záväznému nariadeniu hlavného mesta
Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/1993 zo 16.12.1993 o podmienkach
používania erbu Bratislavy**

Podľa § 22 ods. 1 písm. a/ bodu 2. a § 25 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre
v znení neskorších predpisov, p o d á v a m

p r o t e s t prokurátora

proti Všeobecne záväznému nariadeniu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy
č. 11/1993 zo 16.12.1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy.

Všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy
č. 11/1993 zo 16.12.1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy je v rozpore s § 6 ods. 1
zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov v spojení s § 29
zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších
predpisov a s § 20 ods. 2 a § 21 zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej
republiky Bratislave v znení neskorších predpisov.

Podľa § 22 ods. 2 písm. i/ zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších
predpisov napadnuté všeobecne záväzné nariadenie preto n a v r h u j e m zrušiť.

Podľa § 25 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov
orgán verejnej správy je povinný o proteste rozhodnúť do 30 dní od doručenia protestu.

Podľa § 25 ods. 3 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších
predpisov, ak orgán verejnej správy protestu prokurátora vyhoví, je povinný bez zbytočného
odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, nezákonný všeobecne

záväzný právny predpis zrušiť, prípadne nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom a s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Podľa § 250zfa ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ak obec alebo vyšší územný celok nezruší alebo nezmení na základe protestu prokurátora svoje všeobecne záväzné nariadenie, môže prokurátor vo veciach územnej samosprávy podať na súd návrh na vyslovenie nesúlady všeobecne záväzného nariadenia so zákonom.

O d ô v o d n e n i e

Krajská prokuratúra Bratislava preskúmala Všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len „VZN“) č. 11/1993 zo 16.12.1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy.

Po preskúmaní zákonnosti predmetného VZN som zistila, že VZN č. 11/1993 zo 16.12.1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy nie je v súlade so zákonom.

Ako to vyplýva z úvodnej časti VZN, Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy sa na VZN č. 11/1993 uznieslo podľa § 11 ods. 5 písm. a/ zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave (ďalej len „zákon o hlavnom meste SR Bratislava“) v znení platom a účinnom ku dňu jeho prijatia.

Podľa § 11 ods. 5 písm. a/ zákona o hlavnom meste SR Bratislave v znení platnom a účinnom ku dňu 16.12.1993 mestskému zastupiteľstvu je vyhradené uznávať sa na všeobecne záväzných nariadeniach hlavného mesta a schvaľovať štatút.

Podľa § 29 zákona o hlavnom meste SR Bratislave (v znení platnom ku dňu 16.12.1993, aj v znení platnom ku dnešnému dňu), *ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na hlavné mesto ustanovenia zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“).*

Ust. § 22 ods. 2 zákona o obecnom zriadení v znení platnom a účinnom ku dňu 16.12.1993 určovalo, že *mestá používajú spolu s názvom označenie "mesto". Pri výkone samosprávy používajú mestskú pečať, mestský erb, mestské insígnie a mestskú zástavu.*

Ust. § 24 ods. 1 zákona o obecnom zriadení v znení platnom a účinnom ku dňu 16.12.1993 určovalo, že *mestské zastupiteľstvo je orgánom samosprávy mesta. Na jeho postavenie sa vzťahujú ustanovenia tohto zákona o obecnom zastupiteľstve. Okrem toho mestské zastupiteľstvo najmä*
a/ rozhoduje o zriadení výborov v mestských častiach a o vymedzení ich oprávnení,
b/ ustanovuje farby mesta, mestskú zástavu a mestský erb,
c/ schvaľuje štatút mesta.

Podľa § 1b ods. 1 zákona o obecnom zriadení v platnom znení *obec má právo na vlastné symboly. Obec, ktorá má vlastné symboly, je povinná ich používať pri výkone samosprávy. Symboly obce sú erb obce, vlajka obce, pečať obce, prípadne aj znelka obce.*

*Právnické osoby zriadené alebo založené obcou, iné právnické osoby a fyzické osoby **môžu používať symboly obce len so súhlasom obce.***

Podľa § 1b ods. 2 až 5 zákona o obecnom zriadení v platnom znení právo na vlastné symboly má aj časť obce. Ustanovenia tohto zákona o používaní symbolov obce sa rovnako vzťahujú aj na časť obce, ktorá vykonáva územnú samosprávu.

Obec označuje erbom obce a vlajkou obce budovu, ktorá je sídlom orgánov obce, zasadaciu miestnosť obecného zastupiteľstva a úradnú miestnosť starostu obce.

Obec používa odlišok úradnej pečiatky s erbom obce a názvom obce na rozhodnutia, oprávnenia a osvedčenia skutočností vydaných pri výkone samosprávy.

Obec predkladá ministerstvu návrh na zápis symbolov obce do Heraldického registra Slovenskej republiky.

Podľa § 20 ods. 1, 2 zákona o hlavnom meste SR Bratislave v znení platnom a účinnom ku dňu 16.12.1993 symbolmi hlavného mesta sú:

a/ erb Bratislavy,

b zástava Bratislavy,

c/ pečať Bratislavy.

Podrobné vyobrazenie mestských symbolov je v prílohe štatútu, ktorý upraví aj ich používanie.

Ust. § 20 ods. 1 zákona o hlavnom meste SR Bratislave bolo s účinnosťou od 1.1.2009 zákonom č. 535/2008 Z. z. zmenené tak, že jeho znenie v súčasnosti je „Symbolmi Bratislavy sú:

a/ erb Bratislavy,

b zástava Bratislavy,

c/ pečať Bratislavy.“

Ust. § 20 ods. 2 zákona o hlavnom meste SR Bratislave sa zmena zákonom č. 535/2008 Z. z. nedotkla.

Podľa § 21 zákona o hlavnom meste SR Bratislave (v znení platnom ku dňu 16.12.1993, aj v znení platnom ku dnešnému dňu) **erb Bratislavy tvorí v červenom neskorogotickom štíte strieborné trojvežové opevnenie s bránou, na červených strechách veží sú po dve zlaté gule so zlatými hrotni a v bráne zlaté, do polovice vytiahnuté mreže.**

Podľa § 24a zákona o hlavnom meste SR Bratislave v znení zákona č. 535/2008 Z. z. symbolmi mestskej časti sú erb, zástava a pečať.

Erb a zástava mestskej časti musia byť zapísané v Heraldickom registri Slovenskej republiky.

Pravidlá používania symbolov mestskej časti upraví mestská časť všeobecne záväzným nariadením.

S poukazom na ust. § 22 ods. 2 zákona o obecnom zriadení v znení platnom a účinnom ku dňu 16.12.1993 možno dospieť k záveru, že VZN č. 11/1993 zo 16.12.1993 je nariadením, ktoré bolo vydané vo veci územnej samosprávy.

Podľa § 4 ods. 4 zákona o obecnom zriadení v platnom znení, *ak zákon pri úprave pôsobnosti obce neustanovuje, že ide o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy, platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce.*

Podľa čl. 68 Ústavy Slovenskej republiky *vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže obec a vyšší územný celok vydávať všeobecne záväzné nariadenia.*

Ust. § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení v znení platnom a účinnom ku dňu 16.12.1993 určovalo, že *na plnenie úloh samosprávy obce, alebo ak to ustanovuje zákon, obec vydáva pre územie obce všeobecne záväzné nariadenia (ďalej len "nariadenie"). Nariadenie obce nesmie odporovať ústave ani zákonu. Vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy (§ 5), môže vydať nariadenie len na základe splnomocnenia zákona a v jeho medziach; takéto nariadenie nesmie odporovať ani inému všeobecne záväznému právnomu predpisu.*

Podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení v platnom znení *obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.*

Ust. § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení v platnom znení treba vykladať tak, že všeobecne záväzné nariadenia vo veciach územnej samosprávy nesmú byť v rozpore s platnou právnou úpravou, t. j. platnými a účinnými zákonmi. VZN č. 11/1993 zo 16.12.1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy túto požiadavku nespĺňa a treba podotknúť, že napadnuté VZN nebolo v súlade ani s právnou úpravou, ktorá bola platná a účinná v čase jeho prijatia.

Podľa § 1 VZN č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy erb Bratislavy tvorí v červenom neskorogotickom štíte strieborné trojvežové opevnenie s bránou, na červených strechách veží sú dve zlaté gule so zlatými hroty a v bráne zlaté, do polovice vytiahnuté mreže.

Hoci ust. § 24 ods. 1 písm. b/ zákona o obecnom zriadení v znení platnom a účinnom ku dňu 16.12.1993 určovalo, že mestské zastupiteľstvo ustanovuje mestský erb, Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy nebolo oprávnené vo VZN určiť, čo tvorí erb Bratislavy, pretože, čo tvorí erb Bratislavy určoval v čase prijatia napadnutého VZN zákon o hlavnom meste SR Bratislave v § 21.

Zákon o obecnom zriadení sa na hlavné mesto vzťahuje (a aj v čase prijatia napadnutého VZN sa vzťahoval), len ak zákon o hlavnom meste SR Bratislave neustanovuje/neustanovoval inak.

Čo tvorí erb Bratislavy určuje priamo zákon o hlavnom meste SR Bratislave. Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy zákonom o hlavnom meste SR Bratislave nebolo zmocnené k tomu, aby ustanovilo erb Bratislavy a navyše ust. § 1 VZN č. 11/1993 nezodpovedá vyššie citovanému ust. § 21 zákona o hlavnom meste SR Bratislave

(v § 1 VZN je uvedené „na červených strechách veží sú dve zlaté gule so zlatými hrotmi“ a § 21 zákona o hlavnom meste SR Bratislave určuje, že *na červených strechách veží sú po dve zlaté gule so zlatými hrotmi*).

Všeobecne záväzné nariadenia ako všeobecne záväzné právne predpisy, ktorými sa musia riadiť fyzické a právnické osoby, ktoré majú trvalý pobyt alebo sídlo v obci (meste) a osoby, ktoré sa v obci (meste) prechodne, náhodne alebo jednorázovo zdržujú, majú upravovať také skutočnosti, ktoré zákon neupravuje, a úprava ktorých bola zákonom zverená obciam, resp. mestám. Aj normotvorná právomoc obcí a miest vo veciach územnej samosprávy však musí byť vykonávaná v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a v súlade so zákonmi a ak určité právne skutočnosti upravuje zákon a zákon zmocňuje obce a mestá na úpravu len určitej oblasti určeným spôsobom, obce a mestá sú povinné zákon rešpektovať.

Keďže Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy zákonom o hlavnom meste SR Bratislave nebolo (a ani nie je) zmocnené k tomu, aby ustanovilo erb Bratislavy a ust. § 1 VZN č. 11/1993 nezodpovedá ust. § 21 zákona o hlavnom meste SR Bratislave, Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy „vlastným určením“, čo tvorí erb Bratislavy porušilo § 21 zákona o hlavnom meste SR Bratislave.

Ust. § 2 ods. 1 VZN č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy určuje, že **erb Bratislavy sa používa**

- a/ na pečatidlách hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy,
- b/ na insígniách primátora,
- c/ na plakete Ceny hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy,
- d/ v zasadačích a rokovačích miestnostiach orgánov hlavného mesta a mestských častí,
- e/ na budovách, v ktorých majú sídlo primátor, starosta mestskej časti, Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, miestny úrad, mestská polícia a mestský požiarny zbor,
- f/ na označenie územia hlavného mesta a mestských častí,
- g/ na preukaze poslancov, pracovníkov hlavného mesta, pracovníkov mestských častí a miestnych úradov,
- h/ na rovnošatách pracovníkov mestskej polície a požiarnikov mestského požiarného zboru,
- ch/ ako označenie motorových vozidiel mestskej polície, mestského požiarného zboru a prostriedkov mestskej hromadnej dopravy,
- i/ ako súčasť označenia mestských organizácií.

Ust. § 2 ods. 2 VZN č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy určuje, že **erb Bratislavy na úradných listinách a úradných pečiatkach používajú**

- a/ primátor a starostovia mestských častí,
- b/ orgány mestského zastupiteľstva a miestnych zastupiteľstiev.

Ust. § 2 ods. 3 VZN č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy určuje, že listiny a úradné pečiatky s erbom Bratislavy sa používajú len vtedy, ak listina obsahuje nariadenie, uznesenie alebo rozhodnutie orgánov mesta, mestskej časti, alebo orgánov mestského zastupiteľstva; nepoužívajú sa v bežnom korešpondenčnom styku a pri výkone prenesenej štátnej správy.

Ust. § 2 ods. 4 VZN č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy určuje, že **za erb Bratislavy sa považuje** aj jeho jednofarebné zobrazenie, ak vyobrazením zodpovedá erbu Bratislavy.

Ust. § 2 VZN je v rozpore s § 20 ods. 2 zákona o hlavnom meste SR Bratislave, podľa ktorého používanie symbolov Bratislavy, ku ktorým patrí aj erb Bratislavy (§ 20 ods. 1 písm. a/) má upravovať štatút a nie všeobecne záväzné nariadenie.

Vydanie všeobecne záväzného nariadenia upravujúceho používanie erbu Bratislavy nemá oporu v zákone. Podľa § 24a ods. 3 zákona o hlavnom meste SR Bratislave v platnom znení pravidlá používania symbolov mestskej časti môže upraviť mestská časť všeobecne záväzným nariadením, ale používanie symbolov Bratislavy má byť upravené v štatúte.

K tomuto ustanoveniu (§ 2) VZN ďalej uvádzam, že:

Ust. § 23 zákona o hlavnom meste SR Bratislave *určuje, že **pečať Bratislavy tvorí erb Bratislavy** s kruhopisom "Pečať mesta Bratislavy" v slovenskom a v latinskom jazyku.*

V ust. § 2 ods. 1 písm. a/ VZN č. 11/1993 je použitý nesprávny pojem „pečatidlo“. Symbolom Bratislavy okrem erbu a zástavy je pečať Bratislavy, nie pečatidlo a to, že pečať Bratislavy tvorí erb Bratislavy opätovne určuje priamo zákon. Mestské zastupiteľstvo nie je oprávnené určiť, že erb Bratislavy „sa používa na pečatidle“ hlavného mesta.

Obdobne to, že erbom obce (mesta a aj hlavného mesta) sa označuje budova, ktorá je sídlom orgánov obce, zasadacia miestnosť zastupiteľstva a úradná miestnosť starostu (primátora), je určené v ust. § 1b ods. 3 zákona o obecnom zriadení,

- to, že odtlačok úradnej pečiatky s erbom obce (mesta) a názvom obce (mesta), sa používa na rozhodnutia, oprávnenia a osvedčenia skutočností vydaných pri výkone samosprávy, určuje § 1b ods. 4 zákona o obecnom zriadení,
- to, že právnické osoby zriadené alebo založené obcou (mestom), môžu používať symboly obce (mesta) so súhlasom obce, určuje § 1b ods. 1 zákona o obecnom zriadení,
- to, že erb obce (mesta) sa používa na rovnošatách príslušníkov obecnej (mestskej) polície, určuje § 22 ods. 4, ods. 5 zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii,
- to, že erb obce (mesta) sa používa na motorových vozidlách používaných na plnenie úloh obecnej (mestskej) polície, určuje § 22a ods. 1 zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii,
- to, že erb obce (mesta) sa používa na rovnošate mestského hasičského zboru, určuje § 40 ods. 4 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 611/2006 Z. z. o hasičských jednotkách.

Podľa § 1b ods. 2 zákona o obecnom zriadení v spojení s § 24a zákona o hlavnom meste SR Bratislave v znení zákona č. 535/2008 Z. z. právo na vlastné symboly a ich používanie majú aj mestské časti hlavného mesta SR Bratislavy a na zmeny zákona o obecnom zriadení a zákona o hlavnom meste SR Bratislave, ktoré nadobudli účinnosť po prijatí napadnutého VZN č. 11/1993, hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava vôbec nereagovalo.

V ust. § 2 ods. 4 VZN č. 11/1993 mestské zastupiteľstvo nad rámec jemu zverenej normotvornej právomoci určilo, že za erb Bratislavy sa považuje aj jeho jednofarebné

zobrazenie, ak vyobrazením zodpovedá erbu Bratislavy. Mestské zastupiteľstvo nie je oprávnené určovať, čo sa považuje za erb Bratislavy. Symboly obcí a miest, vrátane jednotlivých erbov, sú zapísané do Heraldického registra, ktorý vedie Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Podľa § 3 ods. 1 VZN č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy súhlas na použitie erbu Bratislavy pre právnické a fyzické osoby a na účely, ktoré nie sú vymedzené v § 2 tohto všeobecne záväzného nariadenia, dáva magistrát, na základe rozhodnutia primátora.

Podľa § 3 ods. 2 VZN č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy podkladom pre udelenie súhlasu je písomná žiadosť doručená magistrátu s uvedením presných podmienok použitia erbu, prípadne aj s grafickým návrhom.

Podľa § 3 ods. 3 VZN č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy za udelenie súhlasu na použitie erbu Bratislavy môže magistrát v odôvodnených prípadoch (napr. použitie erbu na komerčné účely) žiadať **finančnú úhradu**.

Podľa § 3 ods. 4 VZN č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy erb Bratislavy **sa zakazuje používať** nevhodne, neprimeraným spôsobom, ktorým by sa prejavovala neúcta k tomuto symbolu, za dôstojné zaobchádzanie s erbom Bratislavy a za jeho ochranu zodpovedá ten, kto ho používa alebo použil.

Okrem toho, že používanie erbu Bratislavy, ako jedného zo symbolov Bratislavy, má byť upravené v štatúte a nie všeobecne záväzným nariadením, ust. § 3 ods. 3 VZN č. 11/1993 je v rozpore s § 1b ods. 1 zákona o obecnom zriadení, z ktorého nevyplýva, že by obce a mestá mohli za použitie ich symbolov žiadať finančnú úhradu a ust. § 3 ods. 4 VZN č. 11/1993 je v rozpore s čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého *každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá* a tým aj s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení.

Podmienkou používania symbolov obce (mesta) právnickými osobami a fyzickými osobami je podľa § 1b ods. 1 zákona o obecnom zriadení len súhlas obce (mesta) a nie aj zaplatenie finančnej úhrady, ak by aj hneď malo ísť o použitie symbolov obce (mesta) na komerčné účely. Žiadny právny predpis neustanovuje a ani neurčuje výšku „poplatku za použitie symbolov obce (mesta)“ a žiadny právny predpis ani neumožňuje žiadať za použitie symbolov obcí a miest finančnú úhradu.

Tým, že v ust. § 3 ods. 3 VZN č. 11/1993 je zároveň určené, že magistrát **môže** za použitie erbu žiadať finančnú úhradu, toto ustanovenie napadnutého VZN je možné interpretovať svojvoľne a účelovo.

V § 3 ods. 4 napadnutého VZN Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy určilo zákazy, ktoré nemajú oporu v právnom poriadku Slovenskej republiky. Žiadny zákon nezakazuje to, čo je zakázané v § 3 ods. 4 VZN č. 11/1993 a orgány územnej samosprávy (zastupiteľstvo) zároveň žiadnym zákonom neboli zmocnené na určenie takýchto zákazov.

Podľa § 4 ods. 1 VZN č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy, ak používa fyzická osoba erb Bratislavy bez predchádzajúceho písomného súhlasu magistrátu, **dopúšťa sa priestupku proti poriadku v správe hlavného mesta** a môže byť potrestaná pokutou do výšky 1000,- Sk orgánom štátnej správy (tu je odkaz na § 46 a § 84 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch) a v blokovanom konaní do výšky 500,- Sk mestskou políciou (tu je odkaz na § 3 ods. 1 písm. f/ zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii).

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“) **priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.**

V zákone o priestupkoch nie je upravená skutková podstata „priestupku proti poriadku v správe hlavného mesta“. Takýto priestupok v zákone o priestupkoch neexistuje.

Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v § 4 ods. 1 napadnutého VZN vytvorilo úplne nový „priestupok proti poriadku v správe hlavného mesta“, ktorého sa podľa citovaného ustanovenia VZN dopustí ten, kto používa erb Bratislavy bez predchádzajúceho písomného súhlasu magistrátu.

Takéto konanie však nie je a ani nemôže byť priestupkom, pretože uvedené konanie nie je za priestupok výslovne označené v zákone o priestupkoch a ani v inom zákone.

Podľa § 46 zákona o priestupkoch **priestupkom proti poriadku v správe je porušenie aj iných povinností než uvedených v § 21 až 45, ak sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, vrátane všeobecne záväzných nariadení obcí a všeobecne záväzných vyhlášok miestnych orgánov štátnej správy, ak sa takýmto konaním sťažuje plnenie úloh štátnej správy alebo obcí. Za tento priestupok možno uložiť pokutu do 33 eur.**

Mestské zastupiteľstvo nie je oprávnené určovať, aké konanie je priestupkom. V oblasti priestupkového práva orgánom územnej samosprávy nebola zákonom zverená žiadna normotvorná právomoc a čo je priestupkom, resp. aké konanie je priestupkom, určuje jedine zákon.

Definícia „priestupku proti poriadku v správe hlavného mesta“, obsiahnutá v § 4 ods. 1 VZN č. 11/1993 je nezákonná.

Podľa § 4 ods. 2 VZN č. 11/1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy právnickej osobe, ktorá používa erb Bratislavy bez predchádzajúceho písomného súhlasu magistrátu, môže primátor hlavného mesta uložiť pokutu do 200 tisíc Sk (tu je odkaz na § 28 ods. 1 písm. a/ zákona o hlavnom meste SR). Pokutu možno uložiť do 2 mesiacov odo dňa, kedy sa primátor dozvedel o tom, kto sa porušenia dopustil, najneskôr však do jedného roka od spáchania konania opodstatňujúceho uloženie pokuty.

Opätovne ako pri priestupkoch, ani pri správnych deliktoch právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov, Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Slovenskej

republiky Bratislavy nie je oprávnené určovať, porušenie akej povinnosti, resp. aké konanie sa považuje za správny delikt.

Podľa § 28 ods. 1 písm. a/ zákona o hlavnom meste SR Bratislave *Bratislava môže právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie uložiť pokutu do 6 638 eur, ak právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená na podnikanie poruší všeobecne záväzné nariadenia Bratislavy.*

Podľa § 28 ods. 4 zákona o hlavnom meste SR Bratislave *pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa Bratislava, resp. mestská časť dozvedela o tom, kto sa konania podľa odsekov 1 a 2 dopustil, najneskôr však do troch rokov od porušenia nariadenia alebo nesplnenia povinnosti podľa odseku 1 písm. b/ alebo odseku 2 písm. c/. Pri ukladaní pokút sa prihliada najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a následky protiprávneho konania. Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.*

Aj v § 4 ods. 2 napadnutého VZN bola vytvorená „nová“ skutková podstata správneho deliktu – používanie erbu Bratislavy bez predchádzajúceho písomného súhlasu magistrátu a navyše druhá veta tohto ustanovenia VZN upravuje lehoty na uloženie pokuty právnickej osobe spôsobom, ktorý nezodpovedá ust. § 28 ods. 4 zákona o hlavnom meste SR Bratislave v platnom znení.

To, že právnické osoby zriadené alebo založené obcou, iné právnické osoby a fyzické osoby môžu používať symboly obce len so súhlasom obce (mesta) vyplýva z § 1b ods. 1 zákona o obecnom zriadení a táto povinnosť nemusí byť uvedeným subjektom duplicitne ukladaná aj všeobecne záväzným nariadením.

Zhrnutím uvedeného – preto, že VZN hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/1993 zo 16.12.1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy je v rozpore s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení v spojení s § 29 zákona o hlavnom meste SR Bratislave a s § 20 ods. 2 a § 21 zákona o hlavnom meste SR Bratislave a preto, že používanie symbolov Bratislavy, vrátane erbu, má byť upravené v štatúte a nie vo všeobecne záväznom nariadení, VZN hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 11/1993 zo 16.12.1993 o podmienkach používania erbu Bratislavy navrhujem zrušiť.

Lehota na rozhodnutie o proteste prokurátora je podľa § 25 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov 30 dní od doručenia protestu a ak Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy protestu prokurátora vyhovie, lehota na zrušenie napadnutého všeobecne záväzného nariadenia je podľa § 25 ods. 3 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, do 90 dní od doručenia protestu.

Helga Šufliarska
Mgr. Helga Šufliarska
námetníčka krajskej prokurátorky

Všeobecne záväzné nariadenie
č. 11 /1993
hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy
z 16. decembra 1993
o podmienkach používania erbu Bratislavy

Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy podľa § 11 ods. 5 písm. a/ zákona SNR č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov sa uznieslo na tomto všeobecne záväznom nariadení:

§ 1

Erb Bratislavy

Erb Bratislavy tvorí v červenom neskorogotickom štíte strieborné trojvežové opevnenie s bránou, na červených strechách veží sú dve zlaté gule so zlatými hrotmi a v bráne zlaté, do polovice vytiahnuté mreže.

§ 2

Používanie erbu

- /1/ Erb Bratislavy sa používa
- a/ na pečatidle hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len hlavné mesto),
 - b/ na insígniách primátora,
 - c/ na pláketke Ceny hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy,
 - d/ v zasadacích a rokovacích miestnostiach orgánov hlavného mesta a mestských častí,

- e/ na budovách, v ktorých majú sídlo primátor, starosta mestskej časti, Magistrát hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len magistrát), miestny úrad, mestská polícia a mestský požiarny zbor,
- f/ na označenie územia hlavného mesta a mestských častí,
- g/ na preukaze poslancov, pracovníkov hlavného mesta, pracovníkov mestských častí, pracovníkov magistrátu a miestnych úradov,
- h/ na rovnošatách pracovníkov mestskej polície a požiarníkov mestského požiarného zboru,
- ch/ na označenie motorových vozidiel mestskej polície, mestského požiarného zboru a prostriedkov mestskej hromadnej dopravy,
- i/ ako súčasť označenia mestských organizácií.

/2/ Erb Bratislavy na úradných listinách a úradných pečiatkach používajú

- a/ primátor a starostovia mestských častí,
- b/ orgány mestského zastupiteľstva a miestnych zastupiteľstiev.

/3/ Listiny a úradné pečiatky s erbom Bratislavy sa používajú len vtedy, ak listina obsahuje nariadenie, uznesenie, alebo rozhodnutie orgánov mesta, mestskej časti, alebo orgánov mestského zastupiteľstva, nepoužívajú sa v bežnom korešpondenčnom styku a pri výkone prenesenej štátnej správy.

/4/ Za erb Bratislavy sa považuje aj jeho jednofarebné zobrazenie, ak vyobrazením zodpovedá erbu Bratislavy.

§ 3

Súhlas s používaním erbu

/1/ Súhlas na použitie erbu Bratislavy pre právnické a fyzické osoby a na účely, ktoré nie sú vymedzené v § 2 tohto všeobecne záväzného nariadenia, dáva magistrát, na základe rozhodnutia primátora.

/2/ Podkladom pre udelenie súhlasu je písomná žiadosť doručená magistrátu s uvedením presných podmienok použitia erbu, prípadne aj s grafickým návrhom.

/3/ Za udelenie súhlasu na použitie erbu Bratislavy môže magistrát v odôvodnených prípadoch (napr. použitie erbu na komerčné účely) žiadať finančnú úhradu.

/4/ Erb Bratislavy sa zakazuje používať nevhodne, neprimeraným spôsobom, ktorým by sa prejavovala neúcta k tomuto symbolu, za dôstojné zaobchádzanie s erbom Bratislavy a za jeho ochranu zodpovedá ten, kto ho používa alebo použil.

§ 4

Sankcie

/1/ Ak používa fyzická osoba erb Bratislavy bez predchádzajúceho písomného súhlasu magistrátu, dopúšťa sa priestupku proti poriadku v správe hlavného mesta a môže byť potrestaná pokutou do výšky 1000,-Sk orgánom štátnej správy^{1/} a v blokovom konaní do výšky 500,-Sk mestskou políciou.^{2/}

/2/ Právnickej osobe, ktorá používa erb Bratislavy bez predchádzajúceho písomného súhlasu magistrátu, môže primátor hlavného mesta uložiť pokutu do 200 tisíc Sk.^{3/} Pokutu možno uložiť do 2 mesiacov od dňa, kedy sa primátor dozvedel o tom, kto sa porušenia dopustil, najneskôr však do jedného roka od spáchania konania opodstatňujúceho uloženie pokuty.

^{1/} § 46 a § 84 zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov

^{2/} § 3 ods. 1 písm. f/ zákona SNR č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii

^{3/} § 28 ods. 1 písm. a/ zákona SNR č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 5

/1/ Súhlas na použitie erbu Bratislavy vydaný pred účinnosťou tohto všeobecne záväzného nariadenia magistrátom, sa považuje za súhlas vydaný podľa tohto všeobecne záväzného nariadenia.

/2/ Erb Bratislavy na historických objektoch osadený ako ich súčasť pred 11. júlom 1991 sa považuje za umiestnený podľa tohto všeobecne záväzného nariadenia.

§ 6

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 15. januárom 1994.

Peter Kresánek

Peter Kresánek
primátor